

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Національна асоціація адвокатів України
Німецько-українське об'єднання юристів
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Факультет адвокатури
Кафедра цивільної юстиції та адвокатури
Рада адвокатів Харківської області
Національна асоціація слідчих України
Східний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра процесуального права

АДВОКАТУРА УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
м. Харків, 14 грудня 2023 р.

National Bar Association of Ukraine
German-Ukrainian Bar Association
Yaroslav Mudryi National Law University
Faculty of Advocacy
Department of Civil Procedure and Advocacy
Kharkiv Regional Bar Council
National Association of Investigators of Ukraine
Eastern Interregional Centre for Free Legal Aid
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
Department of procedural law

ADVOCACY OF UKRAINE: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Proceedings
of the 5th International Scientific and Practical Conference
Kharkiv, 14 December 2023

Харків / Kharkiv – 2024

УДК 347.97/99(042.5)
А28

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
кафедрою цивільної юстиції та адвокатури
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

Організаційний комітет

Вільчик Т. Б., д-р юрид. наук, проф., доцентка кафедри цивільної юстиції та адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;

Ковальова Я. О., канд. юрид. наук, доц., асистентка кафедри цивільної юстиції та адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку :
А28 матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (14 грудня 2023 р.) /
редкол. : Т. В. Вільчик та ін. – Харків : НЮУ імені Ярослава
Мудрого, 2024. – 268 с. – Електронне наукове видання. –
<https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/vnd/zbirnyky-naukovyh-konferenczij/>.
ISBN 978-617-8198-06-3

У збірнику представлено матеріали доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку», яка відбулася 14 грудня 2023 р. в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за участі відомих українських і зарубіжних науковців і практиків.

Для науковців, викладачів, практичних працівників, студентів, а також широкого кола читачів, які цікавляться цією проблематикою.

Відповідальність за зміст поданого матеріалу несе його автор.

347.97/99(042.5)

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2024

ISBN 978-617-8198-06-3

суперечливих інтересів залучених сторін. Сторони, що укладають договір звичайно також мають спільний інтерес, але це не виключає того, що вони також мають у цьому й особисті інтереси, які можуть суперечити особистим інтересам іншого. Індивідуальні ж права договірної сторони краще захищаються адвокатом, який має дбати лише про особисті права свого клієнта. Але іноді причетні сторони лише прагнуть балансу між своїми індивідуальними правами, і вони вірять, що спільний адвокат має прагнути до балансу спільних інтересів обох клієнтів.

Сторони з суперечливими інтересами в судовому процесі не мають спільного інтересу. Адвокат ніколи не може захищати сторони з протилежними інтересами в судовому процесі. Сторони ж конфлікту можуть мати спільні інтереси для вирішення конфлікту за процедурою примирення. Адвокат, який виконує функції розв'язувача суперечок, не діє як адвокат.

У більшості випадках один і той самий адвокат або юридична фірма не можуть консультувати двох або більше клієнтів щодо тієї самої справи.

3. Адвокати, які практикують в одній фірмі, або адвокати та інші спеціалісти, які практикують в тій самій фірмі – розглядаються як єдине ціле з метою дотримання їх зобов'язань не діяти у випадку конфлікту інтересів.

Юридична фірма повинна припинити діяльність, якщо існує конфлікт інтересів між двома клієнтами юридичної фірми, навіть якщо справи кожного з них ведуть різні адвокати юридичної фірми.

Цей принцип також стосується міждисциплінарних партнерств (MDP); адвокати в таких MDP несуть відповідальність за те, щоб усі члени товариства, а також представники іншої професії, дотримуватися цього правила.

Остафійчук Л.,
канд. юрид. наук, доц.,
кафедра процесуального права
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна

ВИКОРИСТАННЯ АДВОКАТАМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ НАДАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ

Юриспруденція – дуже складна сфера, що містить величезну кількість інформації як національного, так і глобального характеру. Оскільки загальна кількість нормативно-правових актів доволі значна, зрозуміло, що в реальній практичній діяльності юристи зазвичай спеціалізуються на якійсь конкретній галузі або навіть підгалузі права. Але й за таких обставин масив даних, з яким доводиться працювати, є надзвичайно великим, – зауважує Р. Сидорович [1].

Відповідно, задля економії часу адвокат вправі використовувати сучасні можливості, які надає штучний інтелект (далі – ШІ), у першу чергу для швидкого пошуку потрібних джерел чи збору інформації, а подекуди й отримання відповіді на конкретне поставлене запитання.

Справжніх дискусій щодо впливу ШІ на сферу правозастосування спричинила поява ChatGPT. ChatGPT може імітувати діалог, відповідати на додаткові запитання, визнавати помилки, заперечувати неправильні передумови та відхиляти недоречні запити. Через детальність та ясність відповідей, його популярність виросла неймовірно швидко, хоча фактична точність цих відповідей підлягала критиці [2]. Наприклад, ChatGPT може створити на запит оригінальний текст, водночас попередивши, що він «може надати неточну інформацію». А може і не попередити, а навпаки, ствердно відповісти, що вся надана ChatGPT абсолютно реальна.

На даний час вже обговорюються резонансні некоректні та неетичні випадки використання ШІ адвокатами у правосудді. Зокрема, справа Стівена Шварца, де нью-йоркський адвокат зіткнувся з власним судовим слуханням після того, як його фірма використала інструмент ШІ ChatGPT у судовій справі, в якій позивач звернувся до суду з позовом проти колумбійської авіакомпанії «Avianca», вимагаючи відшкодування за тілесні ушкодження, начебто отримані під час рейсу.

Інтереси цього позивача представляли юристи нью-йоркської фірми «Levidow, Levidow & Oberman», які надали суду підбірку судових прецедентів на підтримку позиції позивача. Як з'ясувалося в суді, ці рішення були несправжніми. У своєму наказі, вимагаючи від адвоката позивача надати пояснення, суддя Кастель написав, що шість із поданих справ виявилися не існуючими судовими рішеннями з фальшивими цитатами.

Під час розгляду кількох документів з'ясувалося, що дослідження підготував не Пітер Лодука, адвокат позивача, а його колега з тієї ж юридичної фірми. Стівен Шварц, який працює адвокатом понад 30 років, використовував ChatGPT для пошуку подібних попередніх справ. У своїй письмовій заяві пан Шварц уточнив, що пан Лодука не брав участі в дослідженні та не знав, як воно проводилося. Пан Шварц додав, що «дуже шкодує», що покладався на чат-бот, який, за його словами, ніколи раніше не використовував для юридичних досліджень і «не знав, що його вміст може бути неправдивим». Він пообіцяв ніколи не використовувати ШІ для «доповнення» своїх юридичних досліджень у майбутньому «без абсолютної перевірки його автентичності». Скріншоти, додані до заяви, показали розмову між паном Шварцем і ChatGPT. «Чи справжня справа Varghese», – йдеться в одному з повідомлень, у якому йдеться про Varghese проти China Southern Airlines Co Ltd, одну зі справ, яку не міг знайти жоден інший юрист. ChatGPT відповів, що так, це спонукає «S» запитати: «Яке ваше джерело». Після «подвійної перевірки» ChatGPT знову відповідає, що випадок реальний і його можна знайти в юридичних

довідкових базах даних, таких як LexisNexis і Westlaw. Там було сказано, що й інші випадки, надані пану Шварцу, також є реальними. [3]

Як наслідок, суд зобов'язав Стівена Шварца, його фірму «Levidow, Levidow & Oberman» та його колегу Пітера ЛоДуку сплатити штраф розміром 5000 \$ [4].

Відповідальність, пов'язана з використанням ШІ, наразі законодавчо не закріплена та більшість спорів вирішуються у практичній площині. Вказаний кейс зобов'язує адвокатів відповідально ставитися до правил надання професійної правничої допомоги, оскільки, як ми бачимо, суддя навіть не розглядав питання відповідальності розробника ChatGPT. В даному випадку є процесуальний закон, яким передбачена процесуальна відповідальність учасників справи, а також є сторони договору: адвокат та клієнт, і всі питання відповідальності розглядатимуться виключно у контексті його виконання.

Потрібно розуміти, що ШІ, в тому числі такі програми як ChatGPT, можуть помилятися у своїх відповідях. Тому, при роботі з інформацією, яку надає ШІ, адвокат зобов'язаний перевіряти її у першоджерелах, а у договорі з клієнтом передбачити окремий пункт договору, чи дозволяє клієнт адвокату використовувати при надання правничої допомоги ШІ та в якому обсязі. За виконання цих умов ШІ може стати вагомим допоміжним інструментом.

Література

1. Сидорович Р. Штучний інтелект: нова ера чи кінець юридичної професії? *Юридична газета*, 19 травня 2023. №3–6 (761–764). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/shtuchniy-intelekt-nova-era-chi-kinec-yuridichnoyi-profesiyi.html>.
2. ChatGPT. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/ChatGPT>.
3. ChatGPT: US lawyer admits using AI for case research. URL: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-65735769>.
4. Адвокати ChatGPT: які виклики постають перед адвокатами. URL: <https://justtalk.com.ua/post/advokati-chatgpt-yaki-vikliki-postayut-pered-advokatami>.
5. Guidelines and Regulations to Provide Insights on Public Policies to Ensure AI's Beneficial Use as a Professional Tool URL: https://www.ibanet.org/PPID/Constituent/Multi-displry_Pract/anlbs-ai-report.

Павлуненко К.,
*адвокат, керуючий партнер АО «Павлуненко та партнери»,
Сертифікований аудитор*

КОНФЛІКТИ В ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ